

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK SZÓSZÓLÓJÁNAK KÖZLEMÉNYE A VÍZJOGI ENGEDÉLYEZÉSI SZABÁLYOK ENYHÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS ALKOTMÁNYOS AGGÁLYOKRÓL

Bándi Gyula a jövő nemzedékek szószólója figyelemfelhívást adott ki tegnap a felszín alatti vízkészletek védelmében, hangsúlyozva, hogy a nemzet közös örökségét képező vizeinket csak az elővigyázatosság és a megelőzés elveinek érvényesítésével tudjuk megóvni.

A Parlament most tárgyalja azt a törvényjavaslatot, amely engedély nélkül, csupán bejelentés alapján és mindenféle mennyiségi megkötés nélkül tenné lehetővé az öntözést a talajvizekből egészen 50 méteres mélységig az első vízzáró réteg érintése nélkül létesített kutakból, illetve kútamnesztiát hirdet a mezőgazdasági öntözési célú, korábban engedély nélkül létesített kutakra.

A törvényjavaslat hasonló megoldást kíván alkalmazni, mint amit az Alkotmánybíróság 2018-ban már alaptörvény-ellenesnek nyilvánított. A szószóló az Alkotmánybíróság határozatára szövegszerűen hivatkozva hívta fel a figyelmet a törvényjavaslattal kapcsolatos alkotmányos aggályokra, így többek között arra, hogy az engedély megszüntetése ellehetleníti a vízkészlet-gazdálkodást, a végesen rendelkezésre álló vizek igazságos elosztását a jelen és a jövő vízhasználói között. A törvényjavaslat nem tartalmaz olyan garanciákat, amelyek kizárhatóvá tennék a túlhasználatot, a talajvíz süllyedését, ami komoly gazdasági károkat is okozhat a mezőgazdaságból élőknek, és hátrányosan érintené természeti területeinket is. Bár a törvényjavaslat a kutak létesítését egyes területeken nem engedné meg (pl.: a kijelölt, illetve távlati ivóvízbázisok védőterületén, vagy a védőidomok érintésével), azonban a szószóló felhívta a figyelmet arra, hogy ezek a korlátozások a részben hiányos nyilvántartások, a szennyezett területek feltáratlansága miatt nem elégségesek.

A szószóló azoknak a lakosoknak a védelmében is felemelte a hangját, akik ivóvízhez saját kútjaikból jutnak. Ma közel 200.000 lakos számára a magánkút biztosítja az ivóvizet, ugyanakkor e kutakról nincsen teljes körű nyilvántartás és védőövezet sem védi vizük mennyiségét és minőségét. A törvény módosítása különösen a tanyavilág és a belterületbe vont zártkertek magánkútjait veszélyeztetheti. A szószóló azt is kiemelte, hogy az engedély felváltása bejelentésre lehetlenné teszi a hatóság előzetes beavatkozását, illetve a vízhasználók, mint ügyfelek közötti érdekegyeztetést a hatósági eljárás keretei között. Az alkotmányos aggályokra tekintettel a szószóló kérte az előterjesztőt a módosítás visszavonására, a képviselőket pedig, hogy az előterjesztést ne támogassák.

A szószóló az elmúlt években többször is szorgalmazta elvi állásfoglalás, illetve figyelemfelhívások kiadásával, hogy a kormányzat dolgozzon ki programot az engedély nélkül létesített kutak számba vételére és felülvizsgálatára, és tegyen meg mindent az illegális kutak létesítésének megelőzésére. Vizeink védelme az Alaptörvényből fakadóan az állam mellett mindenki kötelezettsége, csak közös összefogással, az érdekek összehangolásával, ugyanakkor az állami vízkészlet-gazdálkodás feltételeinek megőrzése mellett biztosítható.